

STRATEGII EDUCAȚIONALE ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII PERSONALIZATE A LIMBII ENGLEZE LA NIVEL UNIVERSITAR ÎN DOMENIUL COGNITIV

Lucia ȘCHIOPU, dr., lector

Summary

Personalized learning system is based on sharing learning experiences, promoting responsibility, critical thinking, value system. Functional curriculum outcomes can be achieved through instructional strategies that promote independence and personal and professional growth. Educational strategies within cognitive domain help to build the students strengths, to attain student's goals and satisfy student's needs.

Proiectarea și implementarea strategiilor didactice necesită pregătire riguroasă, deoarece ele desemnează anumite modalități de execuție a operațiilor implicate în realizarea sarcinilor de predare-învățare. Profesorul investighează modalitatea, care îi va permite să obțină performanțe mai bune cu studenții pe care îi îndrumă. Strategia educațională este definită ca:

- Rezultat al interacțiunii mai multor procedee sau ansamblul de procedee prin care se realizează conclucrarea dintre profesor și elevi în vederea predării și învățării unui volum de informații [10, p. 307].

- Demersuri acționale și operaționale flexibile coordonate și racordate la obiective și situații prin care se creează condițiile predării și generării învățării ale schimbărilor de atitudini și de conduite în contextele didactice diverse [2, p. 282].

- Sistemul teoretico-acțional global, fundamentat de principiile didactice care asigură orientarea, desfășurarea și finalitatea educației pe termen lung, folosind caracteristicile și valențele resurselor, conținuturilor, metodelor, mijloacelor și formelor de organizare a procesului de învățământ [1, p. 146].

- Ansamblul de acțiuni întreprinse într-o organizație educațională pentru atingerea obiectivelor stabilite pe termen lung sau mediu [5, p. 325].

Strategiile de învățare se clasifică în:

Strategii directe	Strategii indirecte
Strategii cognitive (practicarea, primirea și trimiterea de mesaje, analizarea)	Strategii metacognitive (planificare, modelare, reglare)
Strategii de memorare	Strategii afective (dirijarea anxietății)
Strategii de compensare (depășirea limitelor, ghicirea inteligentă)	Strategii sociale (formularea, cooperarea, empatia)

Strategiile cognitive sunt modalități / tehnici de procesare, de înțelegere a informației pe baza cărora putem selecta, achiziționa și integra informațiile noi în baza proprie de cunoștințe [4, p. 42]. Strategiile cognitive au fost clar elucidate în teoria învățării cumulative – ierarhice de Robert Gagne. Strategiile metacognitive vizează procesele reflexive și capacitatea subiectului de a-și controla propriul proces de învățare [11, p. 4].

Joița delimitează următoarele strategii cognitive, care, de altfel, sunt eficiente și obligatorii în procesul de învățare personalizată a limbii engleze la nivel universitar; cele privitoare la construcția învățării, formarea competențelor, ca activitate dominantă când educatul le combină în realitate: strategie algoritmică (prin imitare, prin repetare, prin cunoaștere concret-intuitivă, prin algoritmizare), strategie euristică (prin observare nemijlocită, prin experimentare, prin simulare, prin dezbateri, prin tehnici de creativitate, prin combinare variată ș.a.), strategie determinată de tipul de raționament folosit (inductivă, deductivă, analogică, combinativă), strategie de tipul de acțiune implicată (de comunicare, de cercetare, practic-aplicativă, ameliorativă, de schimbare de transfer de procedee, tehnici, algoritmi), strategie determinată de combinare a elementelor sale componente (fie după caracteristicile lor constructive, fie după suportul lor de prezentare, fie după rolul dominant în activitate, fie prin combinare variată), strategie

determinată de combinarea formelor de organizare a activității educaților (frontală, independentă individuală, prin pregătire anticipată pentru lecție prin rezolvare în afara clasei) [6, p. 141].

Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare personalizată a limbii engleze bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic oferă discipolilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele cognitive, metacognitive și sociale [3, p. 125].

La elaborarea strategiei educaționale în contextul învățării personalizate a limbii engleze se iau în considerație mai multe direcții:

1. elaborarea obiectivelor pentru anumite însărcinări educative pentru structurarea curriculumului;
2. restructurarea conținuturilor didactice pentru nivelul specific de personalizare a fiecărui student și delimitarea strategiilor didactice;
3. metodele prin intermediul cărora se stabilește profilul strategiei și modalitatea de livrare a conținutului;
4. resursele umane: relația profesor-student;
5. determinarea componentei de evaluare.

Domeniul cognitiv încorporează procese cognitive care sunt organizate în 4 categorii: stocare și retragere; procesarea informației; intrarea/ieșirea informației în domeniu; utilizarea cunoștințelor [8, p. 36]. În predarea-învățarea-evaluarea personalizată a limbii engleze în domeniul cognitiv trebuie să se ia în considerație următoarele principii [7, p. 32]: stabilirea sensului; predarea pentru transfer; aplicarea în contextul de utilizare; izolarea atributelor cheie; progresia de la concret – semiabstract – abstract; modelarea; similaritatea mediului; participarea activă; menținerea energiei; afectivitatea; divizarea materialului; ghidarea; crearea confuziilor; relația Say-Do; mnemonicele; lanțurile secvențiale; practica; contiguitatea; revizuire cumulative; conștientizarea rezultatelor; întărirea; elaborarea obiectivelor.

În studierea unei limbi străine se utilizează strategii de învățare a limbilor străine (Language Learning Strategies-LLS), care determină pașii utilizați de studenți, care însușesc o limbă străină. Cunoștințele asimilate nu pot rămâne în faza de memorare/stocare, ci trebuie să fie implicate în procese noi de explorare/valorificare de situații noi. Strategiile de utilizare ale limbii (Language Use Strategies – LUS) sunt strategiile ce sunt implicate în procesul de transfer al cunoștințelor, care se împart în: strategii de regăsire (retrieval), repetare (rehearsal), acoperire (cover), comunicare (communication).

Privind studiul limbii engleze din perspectiva personalizată se pune accent pe: metacogniție, componenta lingvistică, componenta socială, trăsăturile de personalitate, conceptualizarea teoretică. Învățarea personalizată a limbii engleze la nivel universitar, în domeniul cognitiv, stabilește (împreună cu studenții) competențele ce se vor dobândi prin următoarele obiective:

- a transforma procesul de predare-învățare-evaluare dintr-un proces bazat pe memorare într-un proces comprehensibil;
- a distinge esențialul de ceea ce este mai puțin semnificativ, a învăța să se implementeze cunoștințele în situații concrete, și stabili legături dintre valori și cunoștințe sau finalități;
- a relaționa diferitele noțiuni studiate și aplicarea lor în mediul social, să rezolve probleme și să negocieze rezolvarea problemelor cu membrii grupului.

În predarea limbii engleze se cunosc mai multe abordări de predare-învățare. Abordarea cerută în învățarea personalizată a limbii engleze este abordarea bazată pe competențe:

1) Abordarea bazată pe dezvoltarea deprinderilor de scriere, vorbire, citire și ascultare poate fi sintetică și accentul se pune pe modelul de limbă, se ascultă limba vorbită de nativi și se tinde spre varianta ideală [9, p. 1266]; și poate fi analitică, când deprinderile se predau și se învață separat, accentul punându-se pe învățare.

2) O altă abordare benefică pentru paradigma de predare-învățare-evaluare personalizată a limbii engleze este abordarea procedurală, care tinde spre a găsi metode și procedee care să îl ajute pe educabil să învețe limba engleză în funcție de stilul său personal de învățare.

3) Abordarea de tip proces, e abordarea când profesorul renunță la stilul său autoritar de predare și se adresează direct nevoilor și preocupărilor studentului.

4) Abordările sintetice sunt focalizate pe conținut, învățare pe bază de sarcină.

5) Abordarea bazată pe formarea de competențe. Competența este o cerință standard pentru un individ, atunci când se află în situația de a efectua o sarcină în mod corespunzător, la un anumit loc de muncă. Aceasta cuprinde o combinație de cunoștințe teoretice, aptitudini și cunoștințe practice, utilizate pentru a îmbunătăți performanța. Spre deosebire de singularul competență, pluralul competențe se referă la un grup de abilități legate de nivelul de excelență într-o activitate specifică, competența indicând doar nivelul de suficiență în ce privește cunoștințele și abilitățile care permit acțiunea într-o varietate de situații [3, p.85].

Învățarea personalizată este o abordare mixtă care combină procesul de livrare educațională în limitele și în afara clasei și pune accent pe formarea parteneriatului dintre profesor, părinte, student și unitatea educațională, care elaborează programul ajustat pentru fiecare student. Învățarea personalizată este cu siguranță o teorie a educației secolului XXI, care prin programul său flexibil și opțional onorează și recunoaște talentul unic, aptitudinile, pasiunile și atributele fiecărui student precum și obstacolele și provocările învățării.

Bibliografie

1. Bontaș, I., Pedagogie Tratat, Editura Bic All, București, 2001.
2. Cucuș, C., Pedagogie, Polirom, Iasi, 2002.
3. Dogaru-Ulieru, V., Drăghicescu, L., Educație și dezvoltare profesională, Scrisul Românesc Fundația Editura, Craiova, 2011.
4. Grigore, E., Macri, C., Stiluri de predare, stiluri de învățare, modulul trei. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, 2011.
5. Jinga, I., Istrate, E. I., Manual de Pedagogie, All Educational S.A, București, 1998.
6. Joița, E., Metodologia educației. Schimbări de paradigme, Institutul European, Iași, 2010.
7. Lightbrown, P. M., Spada, N., How Languages are Learned, 3rd Edn, Oxford University Press, Oxford, 2006.
8. Marzano, R. J., A Theory-based Meta-Analysis of Research on Instruction, Aurora, McREL, 1998.
9. Mekheimer, M., Aldosari, H., Evaluating an Integrated EFL Teaching Methodology in Saudi Universities, A Longitudinal Study, in: Journal of Language Teaching and Research, Vol. 4, (6), November, 2013 Academy Publisher Manufactured in Finland, pp. 1264-1276.
10. Nicola, I., Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, Bucuresti, 1994.
11. Veenman, M.V.J., Van Hout Walters, Afflerbach, P., Metacognition and Learning: Conceptual and Methodological Considerations, in: Metacognition and Learning, 1(1), 2006, pp. 3-14.